

Dosarul nr.2rac-233/19

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Ciocana, judecător: I. Secieru
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău, judecători: A. Minciuna, V. Sîrbu, V. Mihaila

DECIZIE

16 octombrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme
de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Oleg Sternioală
Ala Cobăneanu
Galina Stratulat
Victor Burduh
Svetlana Filincova

examinând recursurile declarate de SRL „Financial Investment Group”, reprezentată de avocatul Angela Popil, și de Eugenia și Petru Stoicev,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de SA „Avicola Bucovăț” către SRL „Financial Investment Group”, Stoicev Eugenia, Stoicev Petru cu privire la recunoașterea nulității actelor juridice,

împotriva deciziei din 23 ianuarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost admis apelul declarat de SA „Avicola Bucovăț” și casată hotărârea din 31 mai 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana, prin care acțiunea a fost respinsă, ca neîntemeiată,

c o n s t a t ă:

La 02 decembrie 2015, SA „Avicola Bucovăț” a depus cerere de chemare în judecată împotriva SRL „Financial Investment Group” cu privire la recunoașterea nulității actelor juridice.

În motivarea acțiunii a indicat că, la 22.09.2014, SA „Avicola Bucovăț” și SRL „Financial Investment Grup” au încheiat contractul de vânzare-cumpărare a imobilelor cu nr. cadastrale XXX.

Contractul dat urmează a fi declarat nul, deoarece acționarii și membrii consiliului SA „Avicola Bucovăț” nu au cunoscut despre încheierea acestui contract și nici despre prețul cu care au fost înstrăinate bunurile menționate.

Asociații și membrii consiliului nu sunt de acord și nu au dat acordul la înstrăinare, deși, acordul lor era obligatoriu.

Potrivit art. 50 alin. (3) lit. f) din Legea cu privire la societățile pe acțiuni, adunarea generală hotărăște cu privire la încheierea tranzacției de proporții conform art. 83 alin. (2) al aceleiași legi, care implică această categorie la cele ce depășesc 10% din valoarea activelor societății.

Cu toate acestea, nu a avut loc nicio adunare a SA „Avicola Bucovăț” și nu există nicio decizie a acestui organ, ceea ce indică că, prin prisma art. art. 220, 226 Cod civil, contractul dat urmează a fi recunoscut nul.

Astfel, a solicitat recunoașterea și constatarea nulității contractului de vânzare-cumpărare din 22.09.2014, încheiat între SA „Avicola Bucovăț” și SRL „Financial Investment Group”, privind înstrăinarea bunurilor imobile, situate în XXX, cu nr. cadastrale XXX.

Ulterior, la 07.12.2015, reclamantul și-a concretizat cerințele indicându-i pe Stoicev Eugenia, Stoicev Petru ca pârâți.

În motivarea cererii de concretizare a menționat că, la 23.12.2014, SRL „Financial Investment Group” a înstrăinat două dintre imobilele procurate de la reclamant și, anume, imobilele cu nr. cadastrale XXX lui Stoicev Eugenia și Stoicev Petru, contracte, care consideră reclamantul că, la fel, sunt lovite de nulitate ca consecință conform solicitării inițiale.

Prin urmare, reclamantul a solicitat conform cererii de concretizare recunoașterea și constatarea nulității contractului de vânzare-cumpărare din data de 22.09.2014, încheiat între SA „Avicola Bucovăț” și SRL „Financial Investment Group” privind înstrăinarea bunurilor imobile situate în XXX, cu nr. cadastrale XXX; recunoașterea și constatarea nulității contractului de vânzare-cumpărare din data de 23.12.2014, încheiat între SRL „Financial Investment Group” și Stoicev Eugenia și Stoicev Petru, privind înstrăinarea bunurilor imobile, situate în mun. XXX, cu nr. cadastrale XXX.

Totodată, la 19.02.2018, reclamantul a mai depus o cerere de concretizare a acțiunii, menționând că prin hotărârea din data de 30.09.2016 a Curții de Apel Chișinău, față de SA „Avicola Bucovăț” a fost intentată procedura de insolvabilitate.

În scopul reintegrării masei debitoare și a protejării creditorilor a fost conceput un mecanism juridic destinat să permită anularea actelor frauduloase încheiate de către debitor.

Din punct de vedere temporal, actele contestate la caz, cad sub incidența art. 104 din Legea insolvabilității, fiind încheiate cu trei ani înainte de intentarea procedurii de insolvabilitate, adică în perioada suspectă. Din această perioadă urmând să se rețină actele frauduloase și nu toate actele.

Norma dată nu indică care acte juridice cad sub incidența ei, dar urmărește anularea actelor frauduloase, care se definesc a fi acele acte, care urmare a încheierii lor are loc majorarea și/sau micșorarea activului și care creează starea de insolvabilitate. Iar, scopul reglementărilor din norma dată este de a readuce debitorului patrimoniul său.

Deoarece contractul de vânzare-cumpărare din 22.09.2014, a fost înregistrat la OCT mun. Chișinău și se pretinde a avea consecințe juridice, SA „Avicola Bucovăț” a declarat SRL „Financial Investment Group” rezolvirea contractului de vânzare-cumpărare enunțat.

La momentul semnării contractului SRL „Financial Investment Group” a declarat că, a achitat prețul, insistând la indicarea faptului dat în contract, când, însă susține reclamantul că, prețul nu a fost achitat nici anterior încheierii contractului și nici ulterior.

SRL „Financial Investment Group” nu și-a executat esențial obligațiile contractuale, ceea ce prin prisma art. 735 Cod civil, îi dă posibilitatea să ceară rezolvirea contractului. Aceasta în situația când, menționează reclamantul că, nu poate miza pe executarea obligației de achitare a prețului din partea pârâtului nici pentru viitor.

Între timp a avut loc scăderea valorii de cumpărare a valutei naționale, valoarea bunului obiect al contractului indicată este mult mai mică decât valoarea de fapt, ceea ce îl determină de a refuza în continuare primirea/achitarea sumei date de la SRL „Financial Investment Group”.

Urmare a înaintării declarației de rezolvire a contractului către SRL „Financial Investment Grup”, contractul dat a încetat de drept și este fără efecte juridice. De asemenea, a solicitat SRL „Financial Investment Group” pregătirea actelor necesare pentru restabilirea dreptului său de proprietate asupra bunurilor imobile, dar pârâtul a refuzat executarea solicitării date.

În baza principiului anulării actului subsecvent ca urmare a anulării/rezolvirii actului inițial, solicită reclamantul aplicarea consecințelor date față de contractul din 23.12.2014, încheiat între SRL „Financial Investment Group” și Stoicev Eugenia, Stoicev Petru, odată ce nu poate fi considerată legală o convenție de înstrăinare a unui bun obținut ilegal. Iar, prin prisma art. art. 316, 374 Cod civil, proprietatea dobândită ilicit poate fi revendicată de la orice dobânditor.

Conform cererii de concretizare a pretențiilor, reclamantul a solicitat recunoașterea și constatarea nulității contractului de vânzare-cumpărare din data de 22.09.2014, încheiat între SA „Avicola Bucovăț” și SRL „Financial Investment Group” privind înstrăinarea bunurilor imobile, situate în XXX, cu nr. cadastrale XXX; constatarea rezolvirii contractului de vânzare-cumpărare din data de 22.09.2014, încheiat între SA „Avicola Bucovăț” și SRL „Financial Investment Group” privind înstrăinarea bunurilor imobile situate în XXX, cu nr. cadastrale XXX; recunoașterea și constatarea nulității contractului de vânzare-cumpărare din data de 23.12.2014, încheiat între SRL „Financial Investment Group” și Stoicev Eugenia și Stoicev Petru privind înstrăinarea bunurilor imobile situate în XXX, str. XXX, cu nr. cadastrale XXX; radierea din registrul bunurilor imobile a dreptului de proprietate a SRL „Financial Investment Group”, Stoicev Eugenia, Stoicev Petru asupra bunurilor situate în XXX, cu reînregistrarea dreptului de proprietate asupra bunurilor cu nr. cadastrale XXX după SA „Avicola Bucovăț” și transmiterea în posesie și folosință a bunurilor date și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 31 mai 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana, acțiunea depusă de SA „Avicola Bucovăț” împotriva SRL „Financial Investment Group” cu privire la recunoașterea nulității actelor juridice a fost respinsă, ca neîntemeiată.

La 21 iunie 2018, reprezentantul SA „Avicola Bucovăț”, în proces de insolvență, avocatul Ciofu Vitalie a declarat apel, solicitând admiterea cererii de apel, casarea integrală a hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 31 mai 2018, cu emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii.

Prin decizia din 23 ianuarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost admisă cererea de apel depusă SA „Avicola Bucovăț”, în proces de insolvență.

S-a casat hotărârea din 31 mai 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana și s-a emis o nouă hotărâre prin care:

S-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de SA „Avicola Bucovăț”.

S-a recunoscut nul contractul de vânzare-cumpărare din 22.09.2014, încheiat între SA „Avicola Bucovăț” și SRL „Financial Investment Group” privind înstrăinarea bunurilor imobile situate în XXX cu nr. cadastrale: XXX.

S-a recunoscut nul contractul de vânzare-cumpărare din 23.12.2014, încheiat între SRL „Financial Investment Group” și Stoicev Eugenia, Stoicev Petru privind înstrăinarea bunurilor imobile situate în XXX cu nr. cadastrale: XXX.

S-a încuviințat radierea din Registrul bunurilor imobile a dreptului de proprietate a SRL „Financial Investment Group” și a lui Stoicev Eugenia, Stoicev Petru în privința bunurilor imobile situate în XXX cu nr. cadastrale: XXX.

În rest acțiunea s-a respins, ca neîntemeiată.

La 07.03.2019, SRL „Financial Investment Group” a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel.

În motivarea recursului a indicat că instanța de apel a examinat cauza cu încălcarea competenței, iar prevederile art. 104 din Legea insolvenței pe care și-a întemeiat instanța de apel soluția nu sunt aplicabile în speță.

Astfel, a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe.

La 13.03.2019, Stoicev Eugenia, Stoicev Petru au declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel.

În motivarea recursului au indicat că sunt de părere că prevederile art. 104 din Legea insolvenței nu sunt aplicabile pricinii atâta timp, cât oricare probe în sensul art. 118 alin. (1) și art. 122 alin. (1) Cod de procedură civilă, care să convingă și să demonstreze caracterul fictiv sau fraudulos al actelor juridice contestate, nu au fost administrate.

Astfel, au solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) al Codului de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Din materialele dosarului rezultă că decizia recurată a fost pronunțată la 23 ianuarie 2019 și expediată pentru comunicare participanților la proces la 18 februarie 2019 (f. d. 183), iar recursurile au fost depuse la 07 martie 2019 și 13 martie 2019. Astfel, se constată că recurenții s-au conformat prevederilor legale și au declarat recursul împotriva deciziei din 23 ianuarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, în termen.

Prin încheierea din 03 iulie 2019 a Curții Supreme de Justiție, recursurile declarate de SRL „Financial Investment Group”, reprezentată de avocatul Angela Popil, și de Eugenia și Petru Stoicev, au fost considerate admisibile.

Examinând materialele dosarului, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că recursurile sunt neîntemeiate și urmează a fi respinse, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă, instanța de recurs după ce judecă recursul este în drept să respingă recursul și să mențină

decizia instanței de apel și, după caz, hotărârea primei instanțe, precum și încheierile atacate cu recurs.

Fiind învestită cu examinarea speței în cauză, având ca obiect de examinare pretenția cu privire la recunoașterea nulității actelor juridice, prima instanță a ajuns la concluzia netemeinicii acțiunii și a respins cererea de chemare în judecată depusă de către SA „Avicola Bucovăț” către SRL „Financial Investment Group”, Stoicev Eugenia, Stoicev Petru.

Judecând apelul declarat de către SA „Avicolă Bucovăț”, instanța de apel a decis admiterea apelului, casarea hotărârii din 31 mai 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana, prin care acțiunea a fost respinsă, ca neîntemeiată și a pronunțat o hotărâre nouă prin care a admis parțial acțiunea.

Colegiul, verificând și analizând legalitatea hotărârilor judecătorești enunțate, prin prisma circumstanțelor cauzei și cadrului normativ aplicabil speței, constată că decizia din 23 ianuarie 2019 a Curții de Apel Chișinău este întemeiată și corespunde prevederilor legale.

Astfel, după cum denotă materialele speței, reclamantul în cererea din 19.02.2018 de concretizare a cererii de chemare în judecată depusă de SA „Avicola Bucovăț” către SRL „Financial Investment Group”, Stoicev Eugenia, Stoicev Petru cu privire la recunoașterea nulității actelor juridice, a indicat că prin hotărârea din 30.09.2016 a Curții de Apel Chișinău, față de SA „Avicola Bucovăț” a fost intentată procedura de insolvență, iar în scopul reintegrării masei debitoare și a protejării creditorilor a fost conceput un mecanism juridic destinat să permită anularea actelor frauduloase încheiate de către debitor.

Totodată, reclamantul a menționat că, din punct de vedere temporal, actele contestate la caz, cad sub incidența art. 104 din Legea insolvenței, fiind încheiate cu trei ani înainte de intentarea procedurii de insolvență, adică în perioada suspectă. Din această perioadă urmând să se rețină actele frauduloase și nu toate actele.

Norma dată nu indică care acte juridice cad sub incidența ei, dar urmărește anularea actelor frauduloase, care se definesc a fi acele acte, care urmare a încheierii lor are loc majorarea și/sau micșorarea activului și care creează starea de insolvență. Iar, scopul reglementărilor din norma dată este de a readuce debitorului patrimoniul său.

Ca urmare, recurenții în cererile de recurs au invocat că, instanța de apel, judecând cauza în ordine de apel, a admis cererea de apel a SA „Avicola Bucovăț”, în proces de insolvență, și motivându-și soluția prin prisma art. 104 din Legea insolvenței, a dispus admiterea acțiunii, fapt care este în contradicție cu prevederile legale, astfel, cauza fiind examinată cu încălcarea competenței jurisdicționale, or, examinarea litigiilor prevăzute la art. 104 din Legea insolvenței este de competența instanțelor de insolvență.

Conform art. 104 din Legea insolvenței, administratorul poate introduce în instanța de insolvență acțiuni în vederea anulării actelor juridice care afectează bunurile debitorului încheiate în ultimii 3 ani, dacă acestea reprezintă: - acte juridice fictive sau frauduloase care au afectat drepturile creditorilor (termenul de 3 ani se va calcula până la data intentării procedurii de insolvență).

Deci, din punctul de vedere al recurenților, în situația în care, prin cererea de concretizare a cererii de chemare în judecată, reclamantul a invocat că prin hotărârea din 30.09.2016 a Curții de Apel Chișinău, față de SA „Avicola Bucovăț” a fost intentată procedura de insolvență, în același timp, întemeindu-și pretențiile și solicitând examinarea litigiului prin prisma prevederilor Legii insolvenței, competență în examinarea cauzei devine instanța de insolvență, deși, inițial, cauza a fost primită spre examinare cu respectarea competenței jurisdicționale. Respectiv, în speță, devin aplicabile prevederile Legii insolvenței cu privire la competența jurisdicțională, care este o lege specială în raport cu prevederile generale privind competența jurisdicțională și, astfel litigiul se judecă de instanța de judecată care are în procedură dosarul de insolvență respectiv.

Față de cele arătate, instanța de recurs reține că, potrivit art.79 din Legea insolvenței, cauzele cu privire la masa debitoare care sunt pendinte la data intentării procedurii de insolvență vor continua a fi examinate de instanțele în care se află pe rol și pot fi clasificate în următoarele:

1) cauze în care debitorul este reclamant. Acestea pot fi preluate de către administrator în starea în care se găsesc sau continuate de oricare dintre părți;

2) cauze în care debitorul este pârât. Pot fi preluate de administrator sau creditor, dacă se referă la: - separarea unui bun din masa debitoare (art.48 din lege); - executarea creanțelor garantate (art.131 din lege); - obligațiile masei debitoare (art.52 din lege);

3) cauze în care debitorul este pârât, iar reclamantul este creditor chirografar. Aceste cauze, prevăzute la art.79 alin.(4) din Lege, se suspendă, creditorii chirografari fiind în drept să depună în instanța de insolvență cerere de înaintare a creanțelor. În cazul nevalidării creanței, creditorul chirografar poate relua procedura suspendată.

Prin urmare, din conținutul normei de drept citate se deduce că, oricare litigiu aflat pe rol la data intentării procesului de insolvență, inclusiv care se referă la masa debitoare (revendicare de bunuri, separarea cotelor-părți în bunuri, exercitarea dreptului de gaj ș. a.) vor continua a fi judecate în instanțele de judecată, care au început examinarea.

Pe cale de consecință, Colegiul largit constată că cauza a fost examinată cu respectarea regulilor de competență, iar argumentele cererilor de recurs, precum că cauza a fost examinată cu încălcarea competenței, le consideră neîntemeiate și lipsite de suport juridic.

La fel, verificând și analizând afirmațiile recurenților sub aspectul legalității și temeiniciei soluției instanței de apel, Colegiul constată că argumentele recursurilor, precum că este eronată concluzia instanței de apel conform căreia contractul de vânzare-cumpărare nr. 7584 din 22.09.2014 este fraudulos, dat fiind faptul că a fost încheiat pentru o valoare mai mică decât valoarea de piață a bunurilor, având în vedere valoarea cadastrală a acestora în mărime de 4 590063 de lei, nu și-au găsit confirmare în instanța de recurs, fapt din care rezultă că instanța de apel, în corespundere cu exigențele stabilite de art. 6 al Convenției Europene, a pronunțat o decizie motivată și întemeiată.

În atare circumstanțe, Colegiul reține recursurile declarate de SRL „Financial Investment Group”, reprezentată de avocatul Angela Popil, și de Eugenia și Petru Stoicev ca fiind declarative și neîntemeiate, și care necesită a fi respinse, ori soluția instanței de apel din 23 ianuarie 2019 a Curții de Apel Chișinău este legală și întemeiată, adoptată cu respectarea exigențelor prevăzute de lege.

Totodată, instanța de recurs notează că pronunțarea asupra altor obiecții invocate în cererile de recurs este inoportună în situația în care instanța de apel, la examinarea cauzei în ordine de apel, a constatat și a elucidat pe deplin toate circumstanțele care au importanță pentru soluționarea justă a pricinii, a determinat cadrul legal aplicabil litigiului, a analizat și a apreciat materialul probatoriu la justa lui valoare, în așa fel nefiind necesară verificarea suplimentară de dovezi.

Deci, în contextul dat, ținând cont de natura juridică a litigiului și de marja de apreciere a instanței de judecată, Colegiul judiciar opinează că instanța de apel a examinat principalele întrebări juridice puse în fața instanței prin pretențiile și obiecțiile părților procesului și că nu este necesar să se pronunțe separat în privința tuturor motivelor invocate cu privire la fondul cauzei civile.

Prin urmare, instanța de apel, cu referire la ansamblul de probe prezentate și analizate, corect a concluzionat că contractul de vânzare-cumpărare din 22.09.2014, încheiat între SA „Avicola Bucovăț” și SRL „Financial Investment Group” privind înstrăinarea bunurilor imobile situate în XXX, este un act fraudulos, care afectează bunurile debitorului și drepturile creditorului. Or, în conformitate cu art. 117 alin. (1) Cod de procedură civilă, probele sunt elementele de fapt, dobândite în modul prevăzut de lege, care servesc la constatarea circumstanțelor ce justifică pretențiile și obiecțiile părților, precum și altor circumstanțe importante pentru justa soluționare a pricinii, iar potrivit art. 118 alin. (3) Cod de procedură civilă, circumstanțele care au importanță pentru soluționarea justă a pricinii sunt determinate definitiv de instanța judecătorească pornind de la pretențiile și obiecțiile părților și ale altor participanți la proces, precum și de la normele de drept material și procedural ce urmează a fi aplicate. Astfel, fiind stabilit cert că, instanța de apel a pronunțat o hotărâre legală, bazată pe materialul probatoriu administrat și cadrul legal aplicabil speței. Totodată, a stabilit corect raportul dedus judecății, probelor prezentate dându-le o apreciere completă, obiectivă și sub toate aspectele, în așa fel, hotărârea fiind adoptată cu respectarea drepturilor și intereselor legitime ale participanților la proces.

Astfel, din considerentele arătate, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a respinge recursurile declarate de SRL „Financial Investment Group”, reprezentată de avocatul Angela Popil, și de Eugenia și Petru Stoicev, cu menținerea deciziei din 23 ianuarie 2019 a Curții de Apel Chișinău.

Reieșind din cele menționate, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, în conformitate cu art.445 alin.(1) lit. a) din Codul de procedură civilă

d e c i d e :

Se respinge recursul declarat de către „Financial Investment Group”, reprezentată de avocatul Angela Popil, și recursul declarat de Eugenia și Petru Stoicev.

Se menține decizia din 23 ianuarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de SA „Avicola Bucovăț” către SRL „Financial Investment Group”, Stoicev Eugenia, Stoicev Petru cu privire la recunoașterea nulității actelor juridice.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul -

Oleg Sternioală

Judecătorii

Ala Cobăneanu

Galina Stratulat

Victor Burduh

Svetlana Filincova